

CONCEPT

Regionale Kenniswerkplaatsen Jeugd 2025-2028

Publiekssamenvatting juni 2024

Over ZonMw

Met kennis werken aan een goede gezondheid voor iedereen. Daar staat ZonMw voor. ZonMw programmeert en financiert onderzoek en vernieuwing in gezondheid, zorg en welzijn, stimuleert het gebruik van de ontwikkelde kennis en signaleert waar kennis nodig is. ZonMw heeft als belangrijkste opdrachtgevers het ministerie van VWS en NWO. Meer informatie over ZonMw is te vinden op www.zonmw.nl.

Over de Regionale Kenniswerkplaatsen Jeugd

Binnen het ZonMw-programma 'Regionale Kenniswerkplaatsen Jeugd' dragen we bij aan het gezond, veilig en kansrijk opgroeien van kinderen en jongeren. In de werkplaatsen werken professionals uit de praktijk, beleid, onderzoek en opleidingen samen met ouders en jongeren. Met elkaar pakken ze regionale vraagstukken op, wisselen ze kennis en ervaringen uit en werken ze aan oplossingen. Meer informatie is te vinden op werkplaatsenjeugd.nl. Daar staat ook een kort filmpje.

Betrekken van jongeren en ouders

In alle werkplaatsen zijn jongeren en ouders vertegenwoordigd. Wanneer we de jeugdsector echt willen veranderen en verbeteren, moeten we luisteren naar de verhalen van jongeren en ouders zelf en met hen in gesprek gaan. Ouders en jongeren brengen hun ervaringen in, hebben een stem in het kiezen van de vraagstukken waar de werkplaats mee aan de slag gaat en hoe dit alles wordt uitgevoerd. Daarom betrekken we graag jongeren en ouders bij het vormgeven van dit nieuwe programma.

Het programma Regionale Kenniswerkplaatsen Jeugd 2025-2028

Wat gaan we doen?

In 2025 start een vervolg op het bestaande ZonMw-programma Regionale Kenniswerkplaatsen Jeugd. De ingezette activiteiten zetten we voort en bouwen we uit. Daarnaast pakken we ook een aantal nieuwe zaken op.

Waarom doen we dat?

Dit doen we omdat we zien dat er nog veel te verbeteren valt in de jeugdsector in Nederland. Hierbij is het vooral belangrijk dat de verbeteringen die worden toegepast, ook echt passen bij wat kinderen, jongeren en hun ouders zelf nodig hebben. Door samen te werken met verschillende partijen zorgen we ervoor dat ze **kennis met elkaar verbinden en van elkaar kunnen leren**. Het belangrijkste is dat de veranderingen in de jeugdsector ervoor zorgen dat alle kinderen en jongeren **gezond, veilig en kansrijk** kunnen opgroeien.

Welke partijen gaan samenwerken?

Elke kenniswerkplaats bestaat dus uit partijen die samenwerken binnen een regio in Nederland. Bijvoorbeeld binnen de regio Amsterdam, Utrecht of Groningen. De soorten partijen die in de kenniswerkplaatsen meedoen worden hieronder uitgelegd.

- **Praktijk** Hiermee bedoelen we organisaties en professionals die werken met kinderen, jongeren en/of gezinnen. Van basisvoorzieningen (kinderopvang, scholen, sportvoorzieningen etc.) tot gespecialiseerde jeugdhulp (pleeggezinnen, jeugdinstellingen etc.)
- **Beleid** Gemeenten zijn vanuit beleid betrokken bij een werkplaats. Zij zijn verantwoordelijk voor de jeugdhulp. Dat betekent dat de gemeente verantwoordelijk is voor de jeugdhulp die binnen een gemeente wordt aangeboden.
- **Onderzoek** Hiermee worden onderzoeksafdelingen van universiteiten, hogescholen, praktijkorganisaties en/of kenniscentra bedoeld. Zij hebben kennis over hoe het onderzoek kan worden uitgevoerd.
- **Opleidingen** Er zijn ook opleidingen betrokken in de kenniswerkplaats. Dit zijn opleidingen die worden gegeven door een universiteit, hogeschool of een mbo. Ook bij- en nascholing van mensen die al werken in de jeugdsector vallen hieronder.
- **Ouders en jongeren** De uiteindelijke doelgroep is ook betrokken in de werkplaats. Een echte verbetering van de jeugdsector begint bij het luisteren naar de verhalen van de jongeren en ouders zelf, en door aan te sluiten bij hun dagelijks leven.

Wat willen we bereiken?

We willen met dit programma een aantal dingen bereiken. Hieronder leggen we onze belangrijkste doelen uit:

- **Aansluiten bij de Hervormingsagenda Jeugd en Kwaliteit en Blijvend Leren**
In 2023 verscheen [de Hervormingsagenda Jeugd](#). Deze heeft 2 belangrijke doelstellingen: 'Betere en tijdige zorg en ondersteuning' en 'beheersbare kosten'. Het nieuwe netwerk 'Kwaliteit en Blijvend Leren' is gekoppeld aan deze Hervormingsagenda. Professionals en beleidsmakers worden aangemoedigd om te blijven leren en verbeteren. De Regionale Kenniswerkplaatsen Jeugd sluiten hierbij aan (en omgekeerd).
- **Doorontwikkeling van wat is opgebouwd**
We werken verder aan de lerende omgeving. Dit doen we via 15 regionale kenniswerkplaatsen jeugd die samen een netwerk vormen. Daarnaast zijn zij onderdeel van een landelijke kennisinfrastructuur. Partijen die meedoen krijgen de tijd en ruimte om te

verbeteren, te vernieuwen en te veranderen. Hierdoor kunnen de organisaties nieuwe kennis ontwikkelen, uitproberen, er kritisch naar kijken en deze daarna weer aanpassen.

- **Betrekken van het gehele sociale domein**

We willen dat werkplaatsen op een brede manier kijken naar wat er aan de hand is binnen een gezin. Zo kan een gemeente bijvoorbeeld een vraag krijgen over opvoeding binnen een gezin. Soms spelen er in die gezinnen ook andere problemen, zoals verslaving of schulden. Vaak hebben problemen met elkaar te maken of versterken ze elkaar. Daarom moeten de werkplaatsen naar de verschillende delen van de situatie kijken om zo een passend antwoord te kunnen geven. Hierbij wordt er rekening gehouden met het kind, de jongere en de ouders. Gezinnen worden hierdoor sneller en beter geholpen.

- **Invoeren van effectieve methodes**

Niet voor elk probleem dat in een regio speelt is nieuwe kennis nodig. Soms is er (landelijk) al veel bekend over een goede oplossing of aanpak. Wanneer dit zo is, zal deze bestaande kennis worden toegepast in de regio die het probleem ervaart. De kennis die wordt ontwikkeld is dan ook betrouwbaar door goede onderzoeksmethoden te gebruiken.

- **Verspreiden van kennis binnen en buiten de regio**

De kennis die de organisaties samen creëren, moet uiteindelijk leiden tot bruikbare oplossingen en producten. De werkplaatsen maken zelf een plan voor verspreiding en gebruik van hun kennisproducten binnen hun eigen werkplaats en regio. Het is belangrijk dat de kennis en oplossingen ook goed over te dragen zijn aan partijen buiten de regio van de werkplaats. Zodat ook zij van deze kennis en oplossingen gebruik kunnen maken.

Wat is daarbij belangrijk?

Een aantal onderwerpen vinden we bij de uitvoering van het programma extra belangrijk. ZonMw stimuleert de samenwerkende partijen om dit ook echt te bereiken. Dit zijn de volgende onderwerpen:

- **Inclusief**

ZonMw stimuleert de werkplaatsen om bij te dragen aan een 'inclusieve samenleving'. Hiermee bedoelen we een samenleving waar iedereen erbij hoort en op een gelijkwaardige manier kan deelnemen. In Nederland zien we dat veel jongeren ongelijke kansen krijgen. Denk hierbij aan jongeren die opgroeien in armoede, LHBTIQ+ jongeren, jongeren met een (licht) verstandelijke beperking, jongeren met een migratieachtergrond en kinderen die als vluchteling naar Nederland zijn gekomen. Ervoor zorgen dat deze jongeren net zoveel kansen krijgen als ieder ander, is een belangrijk aandachtspunt.

- **Dynamisch karakter**

De inhoudelijke projecten hebben een dynamisch karakter die het lerende karakter van de werkplaatsen ondersteunt. Er vindt kennisdeling, benutting, ontwikkeling, evaluatie en borging plaats. De projecten zijn ingebed in een lerende omgeving waarin ruimte is voor verandering en verbetering. Het vraagt van de betrokkenen openstaan voor verandering, bijleren daar waar nodig en kritisch reflecteren op eigen handelen.

- **Diversiteit aan betrokkenen**

Om vooruitgang te boeken in de jeugdsector en om aan te sluiten bij de praktijk, betreft een werkplaats zoveel mogelijk *alle* belanghebbenden. Naast degenen die zich beroepsmatig met de jeugd bezighouden, zijn dat dus ook jongeren en hun ouders die zelf ervaring hebben met jeugdhulp. Verbeteringen in de jeugdsector beginnen bij het luisteren naar de verhalen van de jongeren en ouders zelf, en door de dialoog met elkaar aan te gaan. Actieve participatie van ouders en jongeren is noodzakelijk om de kwaliteit van de jeugdsector te verbeteren.

- **In verbinding met elkaar**

ZonMw vindt het belangrijk dat er samenwerking is met andere kennisnetwerken binnen de regio en tussen de regio's. Zoals bijvoorbeeld met de Werkplaatsen Sociaal Domein. Zij kunnen van elkaar leren en ook samen nieuwe projecten starten. Daarnaast willen we graag dat de Regionale Kenniswerkplaatsen Jeugd goed aangesloten zijn bij landelijke kenniscentra en landelijke initiatieven. Zo is iedereen goed op de hoogte van wat er landelijk en regionaal speelt.

- **Coördinatie en cofinanciering**

Iedere werkplaats heeft een coördinator. Deze zorgt ervoor dat alle partijen van elkaar op de hoogte blijven, meedoen en houdt het overzicht. ZonMw betaalt (een deel van) het salaris van de coördinator van de werkplaats. Verder willen we graag dat de betrokken partijen zelf ook financieel bijdragen. Zo zijn ze nauwer betrokken.

CONCEPT